

Aprob,
Avocatul Poporului
Renate Weber

RAPORT
*privind vizita desfășurată la
Centrul Regional de Proceduri și Cazare pentru Solicitanții de Azil
Maramureș, Șomcuta Mare*

Raportul este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

1. Cadrul general și organizarea activității de monitorizare
2. Constatările rezultate din activitatea de monitorizare
3. Recomandări

1. Cadrul general și organizarea vizitei

În temeiul art. 16 alin. (1), art.33 alin. (1), art. 35 lit. a) și art. 39 alin. (3) din **Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată** coroborat cu art. 19 lit. a) din **Protocolul Opțional la Convenția împotriva torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante** din 18.12.2002 și cu dispozițiile **Ordinului Avocatului Poporului nr. 134/2019 privind aprobarea împuternicirilor și ordinelor de deplasare în scopul realizării anchetelor și vizitelor**, în data de 30 mai 2024 a fost efectuată o vizită de monitorizare la **Centrul Regional de Proceduri și Cazare pentru Solicitanții de Azil Maramureș, Șomcuta Mare**.

Vizita a avut ca **obiective** consolidarea protecției persoanelor aflate în locuri de detenție împotriva torturii și a pedepselor și tratamentelor inumane sau degradante, precum și alte aspecte cu relevanță pentru activitatea Mecanismului Național de Prevenire a Torturii în locurile de detenție, care pot apărea în timpul vizitei, echipa de vizită fiind constituită din reprezentanții instituției Avocatul Poporului, jurist, psiholog,

medic, consilieri în cadrul Centrului Zonal Alba și dintr-un reprezentant al organizației neguvernamentale Asociația Umanitară *Împreună Pentru Ei*, Baia Mare, respectiv .

Această vizită s-a realizat în conformitate cu prevederile **Legii nr. 35/1997** privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu scopul îndeplinirii rolului MNP de examinare în mod regulat a tratamentului aplicat persoanelor private de libertate în locurile de detenție, prin transmiterea de informații/documente și prin dialogul purtat între toate părțile implicate în efectuarea vizitei (angajați, beneficiari și membrii echipei de vizitare).

Pe parcursul vizitei, principalul interlocutor, în calitatea sa de reprezentant al Centrului Regional de Proceduri și Cazare pentru Solicitanții de Azil Maramureș, a fost doamna comisar șef de poliție directorul acestei unități.

2. Constatările rezultate din vizita efectuată

a) informații referitoare la organizarea centrului

Centrul Regional de Cazare și Proceduri pentru Solicitanții de Azil (C.R.P.C.S.A.) Maramureș, Șomcuta Mare își desfășoară activitatea în temeiul art. 18 din **Constituția României**, a **Legii nr. 122/ 2006** privind azilul în România, cu modificările și completările ulterioare, a

Ordonanței Guvernului nr. 44/2004 privind integrarea socială a străinilor care au dobândit protecție internațională sau un drept de ședere în România, precum și a cetățenilor statelor membre ale Uniunii Europene și Spațiului Economic European, cu modificările și completările ulterioare, a **Hotărârii Guvernului nr. 639/ 2007** privind structura organizatorică și atribuțiile Oficiului Român pentru Imigrări, cu modificările și completările ulterioare, cu aplicarea prevederilor **Legii 291/ 14.11.2008** pentru ratificarea Acordului dintre Guvernul României și Înaltul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați și Organizația Internațională pentru Migrație privind evacuarea temporară în România a unor persoane aflate în nevoie urgentă de protecție internațională și relocarea ulterioară a acestora etc.

Centrul cooperează cu celelalte structuri ale M.A.I., cu organisme internaționale, fundații și organizații nonguvernamentale care își desfășoară activitatea în domeniul specific și colaborează cu autoritățile publice locale, societăți comerciale, operatori economici, precum și cu persoane fizice având o competență teritorială ce cuprinde județele Maramureș, Satu Mare, Sălaj, Bistrița Năsăud, Cluj, Alba, Mureș, Harghita și Sibiu.

La data înființării, respectiv anul 2007, capacitatea centrului era de 100 de locuri, însă, după retragerea trupelor americane din Afganistan (31 august 2021), pe fondul creșterii fluxurilor migraționale din zona respectivă, în luna octombrie a anului 2021, capacitatea a fost mărită la 200 de locuri, asigurând condiții de cazare, asistență medicală primară și spații destinate activităților educative și recreative. Ulterior, în vederea unui răspuns adecvat la fluxul migrațional generat de agresiunea militară a Federației Ruse asupra Ucrainei, conducerea centrului a suplimentat capacitatea de cazare cu încă 65 de locuri. Acestea au fost adăugate celor 200 existente deja prin amenajarea și compartimentarea sălii de sport, în 10 module, dotate cu saltele, perne, păături, noptiere, dulapuri, un frigider, un cuptor cu microunde, două mese, 8 scaune, 2 bănci.

C.R.P.C.S.A. Maramureș a fost acreditat ca serviciu social, cod 8899 CPCSA pentru **Centre de primire și cazare pentru solicitanții de azil și persoane care au primit o formă de protecție în România**, inițial obținând Licența provizorie de funcționare nr. 5578/ 28.09.2022, iar în urma vizitei de evaluare efectuată de către reprezentanții Agenției Județene de Plăți și Inspecție Socială Maramureș, din data de 25.08.2023, serviciului i-a fost acordată Licența definitivă de funcționare.

b). personalul centrului

Structura de personal a centrului prevedea 49 de posturi, respectiv 15 funcții de ofițer, 30 de funcții de agent și 4 funcții de personal contractual civil. Dintre acestea 43 erau ocupate, respectiv 11 funcții de ofițeri, 29 de funcții de agenți, 3 funcții personal contractual civil, cu un grad de ocupare de 87% din total. Cele 6 posturi vacante erau: 4 posturi de ofițeri – 1 logistică, 1 integrare, 2 decizie, 1 post agent - pază și 1 post personal contractual civil – muncitor calificat administrare.

În perioada ianuarie 2023- mai 2024 **nu au existat situații privind aplicarea unor sancțiuni disciplinare**, personalului centrului.

c). informații referitoare la străinii beneficiari ai serviciilor centrului

Din informațiile furnizate și din documentele puse la dispoziție de conducerea unității, pe parcursul anului 2023, la acest centru au fost depuse 246 cereri de azil, cele mai multe din acestea, respectiv un număr de 90, fiind adresate de către solicitanți din Bangladesh.

Pe lângă demersurile privind soluționarea acestora, volumul de muncă a mai cuprins și următoarele tipuri de activități: au fost efectuate 720 de interviuri pe fond și 9 interviuri suplimentare; au fost soluționate 960 de dosare, fiind redactate 960 de hotărâri, din care 899 de respingere și 47 de acordare a unei forme de protecție; au fost efectuate 742 interviuri preliminare de către agenții de poliție de la înregistrare cereri; au fost emise 989 documente temporare de identitate, 100 documente de călătorie și 103 permise de ședere au fost înregistrate 8 cereri de reunificare; au fost emise 3251 permise de protecție temporară, străinilor beneficiari ai prevederilor Deciziei UE nr. 382/ 2022.

Pe parcursul anului 2023, au fost asistați financiar 380 de străini, alocarea bugetară în acest sens fiind în sumă de 329.322 lei.

În ceea ce privește încadrarea într-o categorie de vulnerabilitate, definită de prevederile art. 5 alin. 2 din **Legea nr. 122/2006** privind azilul în România, situația a relevat un număr de 83 de minori, 65 de minori neînsoțiți, 16 familii monoparentale, 3 femei însărcinate, o persoană vârstnică. În urma evaluării individuale, aceste persoane au beneficiat de măsuri adecvate pentru asigurarea drepturilor și garanțiilor prevăzute de lege, având acces la asistență medicală, asistență psihologică și cazare în funcție de particularitatea fiecărui caz.

La data efectuării vizitei, în centru erau cazate **6 persoane**, din care o minoră cu vârsta de 1 an împreună cu mama ei majoră de 23 ani, refugiată din Somalia, o altă tânără refugiată tot din Somalia cu vârsta de 25 ani și 3 bărbați tineri, proveniți unul din Ucraina în vârstă de 35 ani, unul din Turcia în vârstă de 24 ani, de etnie kurdă, respectiv unul din Burkina Faso.

d). sectorul de găzduire (cazare) și spații comune destinate solicitanților de azil

Capacitatea de cazare a CRPCSA Maramureș- Șomcuta Mare, la data vizitei, era de 200 de locuri în pavilionul principal. Centrul era prevăzut cu un sistem de supraveghere video amplasat în toate locurile de acces. Pe peretele holului de la intrarea principală, destinată persoanelor rezidente, era montat un panou-afișier cu expunere vizibilă a documentelor care menționează drepturile și obligațiile beneficiarilor dar și documentația necesară pentru întocmirea dosarului de aplicare (în limbile de circulație internațională, dar și în ucraineană și arabă). Accesul persoanelor cazate, era separat de accesul în sectorul administrativ.

Camerele de cazare ale Centrului pentru solicitanții de azil Maramureș erau situate într-un corp de clădire compus din demisol, parter și trei etaje.

La demisol funcționa **bucătăria** care avea 10 posturi pentru gătit, fiecare post fiind prevăzut cu mașină de gătit (aragaz), chiuvetă și blat de lucru, **sala de mese și spălătoria** dotată cu patru mașini automate de spălat rufe și o zonă de uscătorie. Tot la demisol era amenajat un spațiu destinat persoanelor cu regim închis (15 locuri), neocupat la data vizitei și spații adiacente acestuia constând în sală de mese și spațiu de plimbare, cu acces separat.

Zona de bucătărie, unde rezidenții centrului își preparau hrana, era proaspăt zugrăvită și igienizată, la standarde corespunzătoare de curățenie, iar aparatura și mobilierul erau în stare bună de funcționare. Lângă sala de bucătărie funcționa o sală destinată curățării, igienizării și depozitării veselei pentru gătit, **care era depozitată pe o masă și pe pavimentul de sub aceasta, în condiții total neconforme**. Echipa de vizită recomandă **depozitarea și păstrarea veselei în condiții corespunzătoare de igienă, în dulapuri sau pe rafturi, special destinate acestui scop**, potrivit prevederilor art. 35, alin. (6) din Regulamentul de ordine interioară al centrelor regionale de proceduri și cazare a solicitanților de azil, aprobat prin Ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 130/ 2016, precum și ale Comitetului European pentru Prevenirea Torturii și Tratatelor sau Pedepselor Inumane sau Degradante (CPT), care în extrasul din cel de-al 7-lea Raport general precizează că *centrele trebuie să ofere condiții de primire și să fie echipate corespunzător, curate,*

în stare bună și să ofere suficient spațiu de trăit pentru numărul de persoane care pot fi amplasate acolo.

La **parterul clădirii** funcționau birourile personalului centrului, două birouri ale ONG-urilor partenere, o sală de preluare imagini pentru documente cu posibilitatea transmiterii datelor în timp real, în baza de date EURODAC, o cameră pentru amprentare, cabinetul medical și un grup sanitar pentru personal.

La **etajul I** funcționau alte 4 birouri ale ONG-urilor partenere furnizoare de servicii, **o sală de sport** dotată cu bicicletă eliptică, bicicletă ergonomică și bandă pentru alergare, **o sală pentru grădiniță** și o încăpere cu destinația **sală de clasă**. Atât sala de clasă cât și cea pentru grădiniță erau dotate cu mobilier adecvat activităților ce se desfășurau acolo, adică mese, scaune, mochetă, mobilier pentru copii, jucării și materiale didactice. La același etaj se găsea cabinetul psihologic, o sală pentru activități colective, dotate și amenajate corespunzător și **o cameră „mama și copilul”** foarte bine dotată cu obiecte precum o măsuță și 2 scaunele pentru copii, o comodă pentru înfășat/schimbat copilul, un țărc de joacă pentru copii, un scaunel cu măsuță pentru hrănit copii mici, un sterilizator pentru biberoane și tetine și un fotoliu. Totuși în această încăpere, **în colțul de sus din partea stângă a ușii, zugrăveala era deteriorată, pe alocuri chiar căzută, prezentând urme de infiltrații, astfel că se recomandă remedierea problemelor de infiltrații și refacerea/repararea zugrăvelii în această zonă.**

La **etajele II și III** se aflau câte 22 de camere cu 2-6 paturi, acestea putând fi configurate în funcție de mărimea familiei/ grupului de migranți și de efectivele existente în centru la un moment dat. Camerele erau spațioase și beneficiau de iluminat natural, dotate cu paturi (pe structură metalică cu saltele corespunzătoare) și dulapuri pentru fiecare persoană cazată. Beneficiarii erau separați pe sexe, respectiv femei, bărbați și familii. Pe hol erau amplasate câte 2 frigidere. Cele două grupuri sanitare, de pe fiecare etaj, separate pe sexe, erau dotate cu câte 2 dușuri, 2 lavoare și 2 wc-uri turcești. Apa caldă și apa rece erau furnizate permanent, iar agentul termic pentru încălzire, în sezonul rece, era asigurat de centralele proprii ale unității.

Grupurile sanitare erau într-o stare bună de curățenie și igienă, **însă cabinele de duș nu aveau perdele pentru asigurarea intimității celor care le utilizau, astfel că membrii echipei de vizită recomandă montarea unor perdele, la toate cabinele de duș din sectorul de cazare a beneficiarilor centrului.**

În ceea ce privește **facilitarea accesului pentru persoanele cu dizabilități**, centrul avea montată pe casa scărilor o rampă amovibilă, care la nevoie putea fi rabatată pentru utilizatorii de fotoliu rulant, precum și un elevator mobil pentru persoane cu dizabilități, însă **nici una dintre camere și nici unul dintre grupurile sanitare, nu erau amenajate pentru uzul persoanelor cu dizabilități, fapt pentru care echipa de vizită recomandă conducerii centrului amenajarea unor facilități pentru persoanele cu dizabilități, atât la nivelul unei/ unor camere cât și într-un grup sanitar, respectiv montarea unor bare tip mână curentă și/ sau bare de srijin, etc.**, potrivit prevederilor art. 17, alin. (1), lit. 1), Secțiunea 1, Capitolul III - Drepturi și obligații, din Legea nr. 122/2006 privind azilul în România și art. 20, alin. (3) din Regulamentul de ordine interioară al centrelor regionale de proceduri și cazare a solicitanților de azil, aprobat prin Ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 130/2016.

Dezinsecția, deratizarea și dezinfecția spațiilor centrului, se realizează ori de câte ori este nevoie astfel că, pe parcursul anului 2023, aceste activități au fost realizate la următoarele date: 08 martie, 15 martie, 22 martie, 06 iulie, 03 august, și 14 septembrie, de către o firmă specializată.

În curtea centrului, într-o clădire separată, era amenajată o sală de sport prevăzută cu vestiare și grupuri sanitare (dotate cu wc, lavoar și dușuri).

Curățenia în camere, în grupurile sanitare ale rezidenților centrului și în zona de bucătărie/ sală de mese, era asigurată de către solicitanții de azil, **sub coordonarea personalului centrului, cu materiale puse la dispoziție de către compartimentul de logistică**, aceasta la data vizitei fiind corespunzătoare.

În curtea centrului era amenajat un loc de joacă pentru copii, dotat cu mobilier specific (balansoar, căsuță, tobogan cu scară, leagăn), prevăzut cu pardoseală din cauciuc (tartan), pentru protecția utilizatorilor, acordat cu titlu de donație de către **Organizația Salvați Copiii- România**.

Cu ocazia vizitării spațiilor precum și în urma consultării documentelor, echipa de vizită a constatat **o îmbunătățire semnificativă a condițiilor de locuit oferite migranților**, fapt datorat unui amplu proces investițional constând în lucrări de racordare a centrului la rețeaua publică de canalizare a orașului Șomcuta Mare (în valoare de 10.126,44 lei) și lucrări de renovare și amenajare a spațiilor destinate cazării și spațiilor comune (grupuri sanitare, holuri de acces, bucătărie, sala de mese, spălătorie, uscătorie), inclusiv prin înlocuirea ușilor de acces și a tarketului, în valoare de 568.892,49 lei, toate acestea realizate relativ recent, mai exact trimestrele III și IV ale anului 2023. Aceștia li se mai adaugă achiziții precum: mașini pentru gătit (aragaze) 3 buc,

aspirator profesional 1 buc, lăzi frigorifice 5 buc, mașini de călcat rufe 12 buc, mașini pentru stors și uscat rufe 12 buc, cărucioare pentru copii 10 buc, premergător pentru copii 5 buc, cearșafuri plic 30 buc, fețe de pernă, 140 buc, păături 130 buc, perne 75 buc, prosoape baie 110 buc, seturi lenjerie de pat (cearșaf pat, cearșaf plic, față de pernă) de unică folosință 5000 buc, stativ uscător haine pliabil 12 buc, linguri inox 99 buc, furculițe inox 194 buc, farfurii inox 100 buc, oale inox cu capac 185, tigăi teflon 180 buc, cratițe inox 185 buc, căni de ceai din inox 100 buc.

e). asistența medicală:

Asistența medicală pentru toți cetățenii înregistrați în procedură de azil era asigurată de 1 medic cu specialitatea medicină de familie de luni până vineri în intervalul 09-13 și de către cei 3 asistenți medicali, angajați ai centrului, în intervalul 8-16, program care putea fi ajustat la nevoie. Cu sprijinul fundației ICAR- București, care a derulat un proiect în centru cu fonduri FAMI până în luna octombrie 2023, au fost efectuate analize medicale de screening la venirea în centru și au fost asigurate medicamentele necesare. În cazul urgențelor medico-chirurgicale, personalul de serviciu solicita serviciul 112, acordând primul ajutor până la sosirea ambulanței. Cabinetul medical era compus din 2 spații - cabinetul medicului și sala de tratamente cu următoarele dotări: mobilier -pat de consultații, birouri pentru medic și pentru asistenții medicali, scaune, dulapuri închise cu cheie pentru aparatul de urgență, documente și aparatură medicală, calculatoare, imprimantă, chiuvete; aparatură- stetoscop, tensiometru, termometru, cântar, taliometru, glucometru, pulsoximetru, EKG, optometru, negatoscop. Aparatul de urgență era alcătuit conform normelor în vigoare.

Activitatea medicală era consemnată în **Fișa pacientului, Registrul de evidență stare de sănătate a solicitanților de azil la venirea în centru, Registrul de consultații, Registrul intrare – ieșire și Registrul de curățenie.**

Leziunile traumatiche se consemnau în Fișa pacientului, întocmită la primirea în Centru în urma realizării evaluării medicale. Nu au fost semnalate angajaților centrului aspecte legate de maltratarea refugiaților până la momentul intrării în centru și nu au fost identificate, potrivit conducerii centrului, în cadrul activităților specifice, elemente care să conducă la ideea că persoanele respective ar fi fost maltratate.

Pe parcursul anului 2023 au fost efectuate 1997 consultații medicale, dintre aceste 1390 fiind efectuate la venirea în centru, 462 pentru afecțiuni acute și subacute, 12 pentru afecțiuni

cronice, 83 conexe investigațiilor paraclinice și exploratorii, 28 de consultații în ambulatoriile de specialitate (Cardiologie, Boli Infecțioase, Endocrinologie, Diabetologie, Obstetrică–Ginecologie, Ortopedie, Oftalmologie, Neurologie), 8 servicii medicale în Unitatea Primiri Urgențe a Spitalului județean din Baia Mare. În primul trimestru din anul 2024 au fost efectuate 109 consultații medicale, dintre aceste 22 fiind efectuate la venirea în centru, 71 pentru afecțiuni acute și subacute, 5 pentru afecțiuni cronice, 2 conexe investigațiilor paraclinice și exploratorii, 2 de consultații în ambulatoriile de specialitate (Diabetologie și Imagistică Medicală) și 3 servicii medicale în Unitatea Primiri Urgențe - 1 la Spitalului județean din Baia Mare și 2 la Spitalul de Boli Infecțioase.

Nu existau la data vizitei în centru persoane cu dizabilități, afecțiuni psihice, consumatori de substanțe psiho-active, persoane LGBTI, rezidenți cu maladii tip HIV, SIDA, TBC. Nu au existat cazuri de suicid, tentative de suicid, decese din anul 2023 până la data vizitei.

Situațiile de urgență medicală se gestionau prin intermediul **Sistemului național unic pentru apeluri de urgență (SNUAU)- 112**, potrivit prevederilor art. 17 alin. (1), lit. m), din Legea nr. 122/ 2006 privind azilul în România.

f). acordarea asistenței psihosociale

Activitatea de asistență psihologică și socială, este prevăzută de Directiva 2013/33/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26.06.2013 de stabilire a standardelor pentru primirea solicitanților de protecție internațională, și urmărește să asigure standarde și activități optime privind condițiile de primire, cum ar fi accesul la locuințe, hrană, îmbrăcăminte, asistență medicală (inclusiv asistență medicală și psihologică), educație pentru minori și accesul la locuri de muncă în anumite condiții, precum și asigurarea suportului psihologic în vederea adaptării la condițiile impuse de mediul privativ de libertate, prin identificarea și ameliorarea stărilor disfuncționale atunci când acestea sunt semnalate, pentru prevenirea apariției comportamentelor dezadaptative, precum și pentru soluționarea problemelor psihologice ale acestora.

În cadrul Centrului Regional de Cazare și Proceduri pentru Solicitanții de Azil Șomcuta Mare, din subordinea Inspectoratului General pentru Imigrări, **serviciile psihologice și sociale** sunt asigurate de către specialiști angajați.

Proiectul finanțat prin Fondul Azil, Migrație și Integrare, implementat de Fundația I.C.A.R., prin care în trecut se furnizau aceste servicii, s-a încheiat în luna octombrie a anului 2023.

Începând cu 1 aprilie 2022, postul vacant de ofițer specialist psiholog, a fost ocupat. Specialista psiholog este licențiată în Psihologie și deține atestat de drept de liberă practică în specialitatea „Psihologie clinică” și în specialitatea „Psihologie aplicată în domeniul Securității Naționale”, ambele pe treapta de specializare practicant în supervizare. De asemenea, în prezent urmează cursurile unui masterat în domeniul „Psihologie clinică și psihoterapie”, cu durata de 2 ani și a absolvit un program de formare profesională complementară în specialitatea „ Psihologie integrativă”, cu durata de 2 ani.

În ceea ce privește **formarea profesională continuă** a specialistului, în perioada 25-29.09.2023, doamna psiholog a participat la „Conferința ePsy: Entuziasm pentru psihologie ediția 1”, iar în perioada 18-19.11.2023, a participat la manifestația cu tema „ Management modern al serviciilor de psihologie aplicată în domeniul securității naționale, ediția a X- a”.

Totodată, doamna psiholog a participat la nivelul C.R.P.C.S.A. Maramureș la manifestații științifice și profesionale, desfășurate în luna februarie a anului 2023, respectiv „Îmbunătățirea sistemului național de azil și migrație (sesiuni de pregătire în domeniul identificării cazurilor vulnerabile)” în cadrul proiectului PDPI, iar în 25.03.2024, a participat la Simpozionul cu tema „Identificarea cazurilor vulnerabile”.

Activitatea acestui specialist se desfășura în program de 8 ore zilnic, într-un **cabinet adecvat** sub aspectul situației (la etajul I din pavilionul principal) și al suprafeței sale, **care întrunea condițiile minime de confidențialitate și siguranță emoțională a beneficiarului**, necesare furnizării unui act profesional corespunzător, dotat cu un birou, trei scaune, calculator, imprimantă, dulap.

Din punct de vedere metodologic, **cabinetul era dotat cu instrumente de lucru licențiate**, respectiv Platforma computerizată de evaluare psihologică pentru adulți - „Cognitrom Assessment System ++”, deținând Licența cu seria CX Nr. 3943, emisă la data de 24.06.2022, astfel respectându-se prevederile Codului deontologic al profesiei de psiholog cu drept de liberă practică, Standardele specifice referitoare la Evaluare și diagnoză, art. VII.1., care stipulează faptul că psihologii vor oferi informații despre caracteristicile psihologice ale indivizilor numai după ce au realizat **o evaluare adecvată, care să susțină științific și metodologic afirmațiile și concluziile lor**, indiferent dacă este vorba de recomandări, avize, rapoarte, evaluări sau expertize și art. VII.2., care stipulează că psihologii trebuie **să utilizeze instrumente de evaluare ale căror caracteristici (validitate, fidelitate) sunt rezultate în urma unui proces de cercetare științifică.**

Totodată, Inspectoratul General pentru Imigrări a dotat cabinetul psihologic cu un **aparat prin intermediul căruia se asigură traducerile**, acest aspect fiind de apreciat, având în vedere faptul că persoanele din C.R.P.C.S.A. sunt de naționalități diferite, unele necunoscând limba engleză, iar activitățile psihologice necesită ca ambele părți implicate să comunice și să fie înțelese.

Furnizarea serviciilor psihologice se realizează în baza Procedurii Interne de Sistem IGI NR. 40.

La intrarea în centru, beneficiarii erau informați cu privire la serviciile de asistență psihologică disponibile, observându-se la dosarele acestora fișe de informare semnate de către aceștia.

În urma evaluării medicale inițiale, se identificau nevoile existente ale beneficiarilor, inclusiv cele cu adresabilitate către asistența psihologică (evaluare, consiliere).

Fiecărei persoane intrate în C.R.P.C.S.A. i se acordă asistență psihologică profilactică, acestea fiind programate la un **interviu primar** în cadrul compartimentului de asistență psihologică, prin care se urmărește identificarea stărilor disfuncționale, a comportamentelor dezadaptative și a eventualelor probleme psihologice, în vederea abordării și soluționării lor, dar și în scop preventiv. De asemenea, persoanelor în cauză li se întocmește **Fișa psihologică individuală și un tabel al serviciilor psihologice acordate**.

Fiecare persoană care beneficia de servicii psihologice, avea întocmit și semnat **Consimțământul de participare la activitățile de evaluare și intervenție psihologică**, prin care este informată cu privire la condițiile, scopul, durata, procedurile și metodele utilizate, beneficiile și limitele confidențialității acestora. Minorilor li se acordă asistență psihologică doar după obținerea semnăturii reprezentanților legali ai acestora (părinte sau reprezentant D.G.A.S.P.C.).

Evidența activităților desfășurate de către psiholog se ține în **Registrul de evidența a actelor profesionale desfășurate**, potrivit Hotărârii Colegiului Psihologilor din România nr. 3/2013 privind evidența profesională a psihologilor cu drept de liberă practică, art. 2 alin. (1) lit. a, coroborat cu Anexa 1 din Hotărârea menționată.

Potrivit **Registrelor de evidență a actelor desfășurate de către psiholog**, la nivelul anului 2024, până la data de 29.04.2024, s-au efectuat 81 acte profesionale, (ultima activitate fiind desfășurată în 29.05.24, respectiv asistență psihologică profilactică- informare privind trecerea de la solicitant de azil, la beneficiar de protecție internațională, pe parcursul anului 2023, s-au efectuat 791 (ultimul număr fiind reprezentat de efectuarea unui interviu psihologic primar), iar pe

parcursul anului 2022, s-au desfășurat 500 activități profesionale (ultimul număr fiind reprezentat de asistență psihologică profilactică).

Psihologul întocmește statistica activităților desfășurate, transmisă lunar conducerii C.R.P.S.A. și trimestrial către Inspectoratul General pentru Imigrări.

Potrivit **Statisticii trimestriale pentru anul 2024** (ianuarie, februarie, martie) a activităților desfășurate în cadrul compartimentului de asistență psihologică, în perioada de referință, s-a acordat asistență psihologică pentru 43 solicitanți de azil și pentru 4 străini care au obținut o formă de protecție în România, s-a acordat 1 intervenție psihologică primară și 1 monitorizare psihologică. Totodată au fost realizate 12 interviuri cu solicitanții de azil.

În anul 2024 nu s-au desfășurat programe de profilaxie psihologică, întrucât, potrivit psihologului, persoanele petrec foarte puțin timp în cadrul C.R.P.C.S.A., fiind dificil să fie implicate în activități de lungă durată iar, rulajul persoanelor care au intrat în centru a fost unul redus.

Pe parcursul anului 2023, psihologul, în colaborare cu asistentul social și medicul, au realizat în data de 06.10.2023, un **Program de intervenție cu scopul identificării riscurilor psihosociale la nivel individual și de grup și promovarea măsurilor de reducere/combateră a acestora, în vederea integrării optime în noul mediu bio-psiho-social**, cu 8 participanți. De asemenea, în luna august a anului 2023, a fost identificată o persoană cu elemente cu potențial de risc psiho-comportamental, psihologul a recomandat consult de specialitate (psihiatric), iar în urma consultului, persoana în cauză a fost internată și a continuat medicamentos și după externare. În vederea gestionării optime a situației respective, la nivelul centrului s-a format o echipă multidisciplinară, respectiv psiholog, asistent medical și asistent social, care au preluat persoana în cauză și au informat-o/consiliat-o, cu scopul susținerii acesteia în procesul adaptativ la mediu.

Totodată, psihologul acordă asistență de specialitate și persoanelor implicate în conflicte/incidente, în cadrul C.R.P.C.S.A. O astfel de situație a fost consemnată în data de 10.08.2023; în documentele puse la dispoziție de către doamna psiholog, respectiv în cadrul unui Proces Verbal de consiliere colectivă, în vederea aplanării unui conflict verbal între beneficiarii centrului, conducerea centrului a aplicat avertisment verbal și scris în vederea suspendării ajutorului material și/sau evacuarea din centru.

Ca și **mecanisme de supraveghere și control pentru monitorizarea incidentelor**, exista un **Registru unde se consemnau incidentele și sancțiunile**, respectiv, în anul 2023, au fost

aplicate 3 sancțiuni- 2 avertismente scrise și 1 limitare cu suma de 12 lei, iar în anul 2024 a fost aplicată o sancțiune în 02.04.2024 constând în avertisment verbal.

Potrivit **Statisticilor trimestriale privind desfășurarea activităților psihologice în anul 2023 în cadrul C.R.P.C.S.A.**, în trimestrul I, s-a acordat asistență psihologică pentru 156 persoane, în trimestrul II, pentru 286 persoane, în trimestrul III, pentru 189 persoane, iar în trimestrul IV, pentru 61 persoane, **în total însumând 692 persoane care au beneficiat de asistență psihologică pe parcursul anului 2023.**

Dosarele personale ale străinilor cazați în centru conțineau de regulă, următoarele documente: cerere azil, comunicare transfer, angajament (contract furnizare), cerere cazare, PV predare-primire, fișa informațiilor cu privire la prevederile R.O.I. , plan interviu, cerere document identitate, Hotărâre aprobare/respingere cerere, document temporar de identitate, Hotărâre privind acordarea formei de protecție, informare cu privire la dreptul de a beneficia de programe de integrare, cerere de participare la programul de integrare, fișa de consiliere, ghid de interviu, evaluare privind situația beneficiarului, protocol de integrare (contract de furnizare servicii sociale), plan individual de integrare, cerere înscriere la cursul de învățare a limbii române, iar în cazurile în care beneficiarul refuză să participe la Programul de integrare, se completează Proces Verbal de constatare a refuzului.

Referitor la documentele pe care străinii le semnează, potrivit personalului, acestea sunt traduse prin intermediul Broșurii puse la dispoziția acestora „ Informații utile pentru persoanele care au obținut o formă de protecție internațională”, care se regăsește în multiple limbi de circulație internațională.

Totodată, la nivelul centrului există traducători care asigură traducerile și o bază de date cu interpreți ai limbajului mimico-gestual, în funcție de nevoi, apelându-se la aceștia pentru sprijinul beneficiarilor cu dizabilități.

Fiecare străin cazat în centru beneficia de un **Plan individual de integrare** și era inclus într-un **Program de integrare cu durata de 12 luni**. Acest plan vizează: nevoile identificate, obiectivele propuse, prezentarea activităților de realizat, a termenelor și a instituțiilor/persoanelor responsabile, asistența materială acordată.

Consultându-se dosarul mamei refugiate din Somalia, cazată în centru împreună cu fetița ei minoră, în vârstă de 1 an, în cadrul **Planului individual de integrare**, s-au constatat **nevoile identificate** precum: învățarea limbii române, informarea și acomodarea la specificul

cultural românesc, consilierea în vederea accesului la un loc de muncă, educație, locuință, asistență medicală și socială.

Obiectivele stabilite prin Planul de integrare, au fost: participarea la cursul de învățare a limbii române, participarea la sesiunile de orientare culturală, participare la sesiuni de consiliere și asistență în vederea accesului pe piața muncii, în vederea accesului la asistență medicală și psihologică, în vederea accesului la beneficii sociale și acordarea de asistență materială și în vederea dobândirii unei locuințe.

În vederea atingerii obiectivelor menționate, s-au stabilit anumite **activități** necesare integrării persoanelor străine în țara noastră și a familiarizării acestora cu sistemul socio-cultural românesc. Aceste activități constau în: **participarea la cursul de învățare a limbii române**, proces care se va desfășura pe toată durata programului de acomodare, respectiv 12 luni și inițiat în maxim o săptămână de la semnarea protocolului de integrare; **participarea la cursurile de orientare culturală**, vizându-se: serviciile pe care trebuie să le acceseze pentru a-și începe o viață nouă în România, servicii medicale disponibile în țara noastră, informații despre sistemul de asistență socială din țara noastră, familiarizarea cu documentele (act identitate, alte acte etc) și cu banii românești, drepturile și obligațiile refugiaților, drepturile omului, cu accent pe cele ale femeilor și copiilor, rolul femeilor în societatea românească, noțiuni de bază privind istoria și geografia României, informații despre capitala țării, București, servicii de formare profesională disponibile în România, informații despre Piața Forței de Muncă, Sărbători importante, semnificația și data acestora, tradiții specifice; **participarea la sesiuni de consiliere și asistență în vederea accesului la educație**, respectiv informarea persoanei cu privire la formele de pregătire profesională (cursuri de calificare/recalificare/vocaționale), prospectarea prestatorilor de formare profesională, prezentarea drepturilor, obligațiilor și modalităților de a continua studiile în România, înscrierea la cursuri vocaționale, prospectarea formelor de învățământ preșcolar/școlar, înscriere minori la o formă de învățământ (creșă, grădiniță, școală, after-school), nefiind cazul în situația de față, fetița având doar 1 an împlinit; **participarea la sesiuni de consiliere și asistență în vederea accesului pe piața muncii**, urmărindu-se informarea cu privire la modalitatea de identificare/accesare a unui loc de muncă, la prevederile legislative, înscrierea la A.J.O.F.M. (în acest sens, persoana în cauză fiind înscrisă la A.J.O.F.M.), prospectarea locurilor de muncă și a eventualilor angajatori (aceste demersuri nefiind realizate, întrucât potrivit personalului din cadrul Departamentului de Integrare, doamna în cauză, având un copil de vârsta mică- 1 an, deocamdată

nu poate fi încadrată în muncă); **participarea la sesiuni de consiliere și asistență în vederea accesului la locuințe**, prezentându-i-se drepturile și obligațiile din punct de vedere al dobândirii unei locuințe, prezentarea locuințelor, a condițiilor de sprijin pentru accesarea locuințelor (contract închiriere) și a serviciilor pentru asigurarea locuințelor; **participarea la sesiuni de consiliere și asistență în vederea accesului la beneficii sociale și alocațiilor de asistență materială**, respectiv prezentarea drepturilor și obligațiilor din punct de vedere al asistenței sociale, sprijin privind accesarea alocației de stat pentru copii, acordarea ajutorului nerambursabil, acordarea altor servicii sociale (alocații pentru susținerea familiei, venit minim garantat etc), acordarea serviciilor de asistență socială și asistență materială (subvenționare costuri alimente/îmbrăcăminte, pachet întâmpinare/instalare, subvenționare costuri de transport local în comun pentru cursuri, distribuire rechizite pentru cursuri etc.

Din punct de vedere al **posibilităților existente de petrecere a timpului liber și activităților culturale și/sau de divertisment** desfășurate la nivelul centrului, Departamentul de Integrare (format din 1 asistent social și 2 agenți integrare), în anul 2023, împreună cu beneficiarii centrului și cu reprezentanții **Organizația Salvați Copiii- România**, au participat la evenimentul „Ziua Refugiatului” vizitând un centru de echitație în localitatea Curtuiuş, iar în septembrie 2023, s-a efectuat o ieșire recreativă la Expo-Flora Baia Mare. Cu ocazia sărbătorii de Crăciun, în anul 2023, a avut loc în centru un eveniment de colinde, beneficiarii centrului fiind vizitați de către elevii Liceului Ioan Buteanu.

În prezent, la nivelul centrului, mai activează doar două **ONG-uri**, care derulează anumite proiecte și activități, respectiv prin Proiectul „Asistență juridică pentru solicitanții de azil” implementat de **Consiliul Național Român pentru Refugiați (CNRR)**, se oferă consiliere juridică cu privire la toate aspectele procedurii de azil, inclusiv în faza judecătorească. De asemenea, prin proiect pot fi decontate onorariile unor avocați, angajați să asigure apărarea solicitanților de azil, în fața instanțelor judecătorești. De asemenea, prin Proiectul implementat de **Organizația Salvați Copiii- România**, se oferă consiliere psihosocială și juridică beneficiarilor din centru, servicii de consiliere pentru accesul la teritoriu, protecția minorilor și a refugiaților în procesul de integrare.

În ceea ce privește **ocuparea (încadrarea în muncă)**, în prezent nu există persoane care să presteze muncă remunerată, iar pentru perioada 2023-2024 nu există o evidență a celor care au fost încadrați în muncă.

Referitor la școlarizare și educație, dreptul solicitanții de azil minori de acces la învățământul ante-preșcolar, preșcolar și școlar obligatoriu, în aceleași condiții ca și minorii cetățeni români, stipulat prin articolul 17, alin. 1, lit. p) din Legea nr. 122/ 2006, a fost facilitat pentru toți cei care s-au aflat în această situație, prin informarea imediată a acestora despre acest drept, dar și prin direcționarea spre instituțiile de învățământ, printr-o colaborare eficientă cu Inspectoratele Școlare Județene. Potrivit legii, în vederea facilitării accesului la sistemul de învățământ românesc, solicitanții de azil minori beneficiază, în mod gratuit, de un curs pregător intensiv în vederea înscrierii în sistemul național de învățământ. Cursul pregător prevăzut este organizat de Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice, în colaborare cu Inspectoratul General pentru Imigrări. Solicitanții de azil minori erau înscriși la cursul pregător, **în termen de 3 luni de la data depunerii cererii de azil**. Minorul beneficiar al protecției internaționale este înscris la curs de îndată ce i-a fost acordată forma de protecție internațională. Cursul pregător, început în perioada cât minorul a avut calitatea de solicitant de azil, potrivit art. 18, se continuă și după acordarea protecției internaționale, până la finalizarea acestuia. La finalul cursului de inițiere în limba română, o comisie de evaluare, a cărei componență și funcționare se stabilesc prin ordin al ministrului educației naționale, apreciază nivelul de cunoaștere a limbii române și stabilește înscrierea străinilor minori care au obținut o formă de protecție internațională, în anul de studiu corespunzător.

În prezent nu sunt minori cazați în centru, care să fie înscriși în unitățile de învățământ arondate centrului; pe parcursul anului 2024 au fost înscriși 13 copii (2 cazați în centru și 11 din Baia Mare), iar în anul 2023, au fost înscriși în sistemul de învățământ 7 copii (6 cazați în centru și 1 din Baia Mare).

S-au purtat discuții cu 4 din cei 5 beneficiari majori, excepție făcând bărbatul provenit din Burkina Faso, care era plecat în oraș. În urma discuțiilor individuale cu aceștia, nu au fost identificate sau reclamate acte sau fapte de rele tratamente sau tortură, mai mult, ei declarând că sunt impresionați în mod plăcut de felul cum au fost primiți și cum sunt tratați de către lucrătorii centrului în special dar și de către cetățenii din comunitate și de autoritățile române în general.

Recomandări

Având în vedere aspectele constatate, în temeiul art. 43 alin. (1) și art. 47 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, Avocatul Poporului

RECOMANDĂ

Conducerii Centrului Regional de Proceduri și Cazare pentru Solicitanții de Azil Maramureș- Șomcuta Mare, să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

1. Depozitarea și păstrarea veselei în condiții corespunzătoare de igienă, în dulapuri sau pe rafturi, special destinate acestui scop;
2. Montarea unor perdele, la toate cabinele de duș din sectorul de cazare a beneficiarilor centrului, în vederea asigurării intimității utilizatorilor;
3. Amenajarea unor facilități pentru persoanele cu dizabilități, atât la nivelul unei/ unor camere de cazare cât și într-un grup sanitar pentru femei și într-unul pentru bărbați, prin montarea unor bare tip mână curentă și/ sau bare de sprijin, etc.;
4. Remedierea problemelor de infiltrații și refacerea/ repararea zugrăvelii în zona afectată, din „Camera mama și copilul”.

